

Notat

MILJØMINISTERIET

Miljøstyrelsen

Erhverv
J.nr. MST-140-00020
Ref. Melje
Den 3. september 2008

REVIDERET GRUNDNOTAT

Kommissionens meddelelse til Rådet og Europa-Parlamentet om 'Offentlige indkøb for et bedre miljø'

KOM (2008) 400 endelig

Resume

Kommissionen har i deres meddelelse om 'Offentlige indkøb for et bedre miljø' fremlagt forslag om, at medlemslandene skal fremme indsatsen for offentlige grønne indkøb. Det skal ske ved at styre efter et fælles europæisk mål om, at 50 % af indkøbet i den offentlige sektor skal indeholde miljøkriterier senest i 2010. Målet omfatter i første etape ti produktområder.

Det offentlige indkøb skal leve op til målet gennem anvendelsen af fælles miljøkriterier som Kommissionen har udviklet inden for de ti produktområder. Kriterierne er baseret på den eksisterende produktkriterieudvikling i EU, for eksempel i EU Blomsten.

Ønsket med forslaget er, at harmonisere målene samt udviklingen af fælles miljøkriterier for offentlige indkøb i EU samt at styrke det politiske fokus på grønne indkøb. Med forslaget vurderer Kommissionen at medlemslandene kan indfri væsentlige uudnyttede miljømæssige effekter ved det offentlige indkøb, der udgør ca. 16 % af EU's bruttonationalprodukt.

1. Status

Kommissionen sendte den 18. juli ovennævnte meddelelse til Rådet og Europaparlamentet.

Meddelelsen er en udløber af EU's fornyede strategi for Bæredygtig udvikling, der fastlægger målet om, at EU's gennemsnitlige niveau for miljøkrav i det offentlige indkøb i 2010 skal være på niveau med den standard, som de 7 bedste lande præsterede i 2006.

Der er oversendt grundnotat om sagen til Folketinget den 1. september 2008.

Det forventes, at det franske formandskab vil udarbejde forslag til overordnede rådskonklusioner om pakken til hhv. Konkurrenceevnerådet d. 25. - 26. september og Miljørådet d. 20-21. oktober 2008.

2. Formål og indhold

Formål

Meddelelsen om 'Offentlige indkøb for et bedre miljø' er en del af handlingsplanen for bæredygtig forbrug og produktion.

Hvert år indkøber den offentlige sektor i EU for hvad der svarer til 16 % af EU's BNP. Klare krav fra offentlige indkøbere er et vigtigt signal til virksomheder om at fremme udviklingen af miljøeffektive produkter, services og teknologier.

Følgende elementer i meddelelsen vurderes at være de væsentligste:

Udvikling af fælles kriterier for offentlige grønne indkøb

EU kommissionen har udviklet forslag til fælles miljøkriterier for indkøbet inden for 10 produktområder, der er blevet vurderet til at være de mest relevante at starte med ud fra tilgængelighed, finansielle og miljømæssige betragtninger. Der er tale om følgende produktområder:

1. Byggeri
2. Fødevarer og catering services
3. Transport
4. Elektricitet
5. Pc'ere og kontorudstyr
6. Arbejdstøj
7. Papir
8. Møbler
9. Rengøringsmidler og services
10. Udstyr til sundhedssektoren

De udviklede kriterier for de 10 produktgrupper skelner mellem 'nøglekriterier' og 'bredere kriterier'. Nøglekriterierne omfatter de væsentligste miljøforhold ved produktet.

Hvis et produkt eksempelvis både bærer Energy Star mærket og Blomstmærket, så vil Energy Star udgøre nøglekriterierne, mens Blomstens mere omfattende og detaljerede krav vil udgøre de brede kriterier.

Hvis nøglekriterierne er opfyldt så er der tale om et 'grønt indkøb', og disse er tænkt som minimumskrav ved offentlige indkøb i EU. Mens de brede kriterier kan anvendes som tildelingskriterier, hvorved der gives konkurrencemæssigt fortrin til produkter og leverandører, der kan honorere kravene, men det er ikke et minimumskrav for at indgå kontrakt. Endvidere fungerer tildelingskriterier som et vigtigt signal til producenter og leverandører.

Hvert land vil blive bedt om at bakke op om de foreslåede miljøkriterier for indkøb og sikre en effektiv implementering. Kriterierne skal først godkendes af Kommissionen og vil som led i det komme i endelig høring.

Meddelelsen dækker alle offentlige indkøb, både under og over tærskelværdien for EU udbud.

Mål for niveauet af offentlige grønne indkøb

Kommissionen ønsker, at senest i 2010 skal 50 % af alle udbudsprocedurer være grønne, hvor der med 'grøn' forstås, at indkøbet er i overensstemmelse med de udviklede nøglekriterier i Kommissionens Toolkit til grønne indkøb. Andelen på 50 % udtrykkes både i antallet og værdien af de indgåede kontrakter.

Målet er sat ud fra EU's fornyede strategi for Bæredygtig udvikling, der fastslog at EU's gennemsnitlige niveau for grønne indkøb i 2010 skulle bringes på niveau med den standard de 7 bedste lande præsterede i 2006. Danmark var blandt de 7 bedste lande. Vurderingen bag dette byggede ikke på produktspecifikke målinger, så vi ved ikke hvor vi ligger i forhold til de 50 %, når vi går tæt på de enkelte produktgrupper.

Krav om grønne indkøb ved EU funding

Meddelelsen lægger op til at modtagere af EU støttemidler kraftigt anbefales at gennemføre grønne indkøb. Især støtteprojekternes overhead der ofte dækker indkøb af pc'ere og andet projektudstyr vil være velegnede til grønne indkøb.

Offentlige grønne indkøb og innovation

Offentlige grønne indkøb vurderes at være et virkningsfuldt instrument til at stimulere innovation og udvikling af produkters miljøperformance. Kommissionen ønsker at mixe indsatsen for offentlige grønne indkøb med andre aktuelle policyindsatser rettet mod innovation: Spredning af guide om 'Offentlig indkøb til forskning og innovation', etablering af et tredjepartssystem til verificering af nye miljøteknologier samt Lead Market Initiative.

Grønne indkøb i den private sektor

De grønne kriterier for offentlige indkøb kan anvendes af den private sektor såvel som den offentlige. Medlemslandene opfordres til at styrke linket mellem private og offentlige grønne indkøb.

Overvågning og benchmarking

I 2010 vil Kommissionen gøre status for de offentlige grønne indkøb i alle medlemslandene ved at måle på antallet af udbudsforretninger, hvor miljøkriterier er anvendt. Overvågningen vil blive gennemført inden for de 10 foreslåede produktområder. De bedst præsterende lande vil danne baseline for de fremtidige mål på området.

Kommissionen vil gennemføre en måling hver femte år.

3. Europa Parlamentets udtalelser

Europa Parlamentet har endnu ikke har udtalt sig.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Konsekvenser for Danmark

Gældende dansk ret og forslagets lovgivningsmæssige konsekvenser:

Alle offentlige myndigheder har, jf. Miljøbeskyttelsesloven § 6, pligt til at virke for lovens formål ved anlæg og drift af offentlige virksomheder samt ved indkøb og forbrug.

Danmark har et cirkulære for miljøkrav i statens indkøb (1995), cirkulære om energieffektivisering i statens institutioner (2005) for energieffektive indkøb i staten samt indgået en aftale mellem KL og staten om kommunale indkøb af energieffektive produkter (2007).

Regeringen ønsker en offensiv dansk indsats inden for de grønne indkøb. I regeringsgrundlaget for VK III fra november 2007 er det beskrevet, at alle relevante statslige indkøbsaftaler systematisk skal inddrage miljøkrav, samt at regeringen vil i samarbejde med kommuner og regioner arbejde for at inddrage miljøkrav i indkøb i hele den offentlige sektor.

Miljøministeren har i maj 2008 udsendt en plan for styrkelse af grønne indkøb i Danmark. Planen pålægger ikke kommuner og regioner konkrete målsætninger for deres niveau inden for miljøkrav ved indkøbet. Indsatsen for grønne indkøb bygger dermed på et frivilligt grundlag.

EU's forslag vil udbygge den frivillige tilgang med mere overordnede politiske målsætninger. Meddelelsen lægger således op til, at medlemslandene bør tilslutte sig forpligtende mål for offentlige grønne indkøb, når de konkrete kriterieforslag fremsættes.

Danmark er blandt de 7 bedste performende EU lande inden for offentlige grønne indkøb. Forslaget har til formål at løfte de mindre gode landes niveau op på vores niveau. Det offentlige indkøb kan for en stor dels vedkommende formentlig leve op til kravene i forslaget, men inden for visse af produktområderne vil målet på 50 % formentlig kræve en skærpet indsats. Kommissionen gennemfører i øjeblikket en survey blandt danske offentlige indkøbere, hvilket i oktober 2008 forventes at resultere i en vurdering af, hvor langt Danmark er inden for de 10 foreslåede produktgrupper.

Forslagets erhvervsadministrative konsekvenser:

Eksistensen af ensartede kriterier for, hvad der er et grønt indkøb, vil kunne mindste den administrative byrde for de virksomheder, der skal levere til den offentlige sektor. I dag bliver de ofte præsenteret for meget forskelligartede miljøkriterier og ønsker til deres leverancer. Især virksomheder, der opererer i flere lande kan få gavn af kriterierne.

Med forslaget er det ambitionen, at hele den samlede offentlige sektor i EU skal indkøbe de miljømæssigt bedste produkter. Dette kan give danske producenter og leverandører en styrkeposition på baggrund af deres grønne produkter og et skub til en yderligere udvikling af dansk miljøteknologi, og dermed styrke danske virksomheders konkurrenceevne. Forslaget kan dog have negative konsekvenser for indtjeningen i de virksomheder, der sælger produkter, som ikke lever op til de fælles kriterier for offentlige indkøb

Statsfinansielle konsekvenser:

Der er tale om et frivilligt mål på 50 %, som Kommissionen søger medlemslandenes politiske opbakning til.

Implementeringen af et politisk vedtaget mål for offentlige grønne indkøb bør følge den samme strategi som Miljøministeriet hidtil har arbejdet ud fra på dette område: Den frivillige vej. Således forudsætter en tilslutning fra dansk side, at regioner og kommuner ligeledes bakker op om målet byggede på en frivillig strategi.

Kommissionens intention er at løfte de øvrige lande op på det niveau som blandt andet Danmark har for sine offentlige grønne indkøb. Kommissionen peger på, at indkøbet inden for flere af indsatsområderne ud fra totalomkostningsbetragtninger og levetidsbetragtninger ikke bliver dyrere.

En del af de foreslåede varegrupper vurderes ud fra en totalomkostningsbetragtning at være udgiftsneutrale at stille miljøkrav for, især de energiforbrugende eller brændstofforbrugende produkter.

Produktområderne IT- udstyr, Beklædning, Møbler, Rengøring og Transport¹ har Danmark arbejdet med gennem en årrække og det vurderes at den danske offentlige sektor er godt med her. Det er i midlertidigt vigtigt, at eventuelle miljømæssige minimumskrav afstemmes med teknologi- og markedsudviklingen og ikke sættes så højt, at de reducerer konkurrencen, hvilket vurderes at føre til dyrere grønne produkter.

Inden for andre varegrupper kan det angiveligt blive vanskeligere at leve op til 50 % målet. Umiddelbart er vurderingen at især fødevarer, byggeri og certificeret elektricitet vil medføre meromkostninger for det offentlige indkøb. Dog afhængende af, hvad kriteriedokumenterne ender med at definere som et 'grønt indkøb'.

For så vidt angår køb af certificeret elektricitet vurderes 50 %-målet at ville føre til unødige offentlige ekstraomkostninger til el. Såfremt det offentlige bindes til at købe 50 % VE-el, vurderes det ikke at bringe VE-andelen på det samlede elforbrug over målsætningen fra Kommissionens klimapakke fra 2008. Dermed kan konsekvensen blive, at andelen af VE-el blandt andre elforbrugere vil blive reduceret med hvad der svarer til det offentlige andel, og ikke at der produceres mere VE-el.

¹ Hvad angår indkøb af transportydelse lægger Kommissionen op til at her er tale om køb af busser og biler til kollektiv trafik samt offentlige tjenester, fx renovationskøretøjer. Produktområdet dækker ikke køb af tog/skinnebåren trafik.

Det offentlige Danmark køber årligt ind for 140 milliarder. Det vurderes tentativt, at meddelelsens ti produktgrupper – hvor Danmark i dag angiveligt ikke lever helt op til 50 % målet - dækker omkring 40 milliarder af det offentlige indkøbsbudget. En overordnet vurdering er, at prisforskellen på de grønne og ikke-grønne produkter i gennemsnit er 5 %, idet visse grønne produktgrupper ikke er væsentlig dyrere, mens andre er økonomisk tungere. Et studie² fra Kommissionen udreder prisforskellen mellem grønne og ikke-grønne produkter, og anfører at der i nogle tilfælde er besparelser ved køb af de grønne produkter.

Kommissionen har fastsat 50 % målet på baggrund af niveauet for grønne indkøb i 'The Green 7' landene, hvilket inkluderer Danmark. Uden at kende det præcise produktspecifikke niveau for grønne indkøb i Danmark, er et estimat at Danmark *i gennemsnit* (når det nuværende niveau for grønne indkøb inden for alle 10 produktgrupper opsummeres) mangler 10 %, for at nå målet. Det ville medføre at de offentlige merudgifter ved en tvungen ordning vil blive 125 mio. kr. årligt over 2 år (frem til 2010) for den danske offentlige sektor. Herefter vil teknologiudvikling og prisudligning medføre at tallet falder.

Uagtet at de skitserede tal angiveligt er worst case, så involverer det offentlige indkøb så væsentlige summer, at selv mindre prisforøgelse vil betyde væsentlige merudgifter.

For så vidt angår forslaget tilgang med faste minimumskrav for offentlige grønne indkøb end de aktuelle frivillige danske krav, så vil disse inden for visse produktgrupper være forbundet med omkostninger.

Overfor kommuner og regioner kan det blive vanskeligt at implementere krav til, at fx 50 pct. af alle udbudsprocedurer – i kontraktværdi og antal - skal være grønne, idet staten ikke i dag har overblik over antal af udbud mv. i kommuner og regioner. Samtidig har staten ikke et samlet overblik over, hvor meget den offentlige sektor indkøber for inden for hver af de 10 produktgrupper. Såfremt kravene bliver bindende, vil man skulle indføre en målemetode samt et registreringssystem, der vil medføre administrative omkostninger.

Samfundsøkonomiske konsekvenser.

Miljøstyrelsen har tidligere fået udarbejdet en analyse af de miljømæssige konsekvenser af øgede grønne indkøb (Miljøprojekt nr. 1218, 2008). Analysen viste, at inden for mange produktområder er der væsentlige energi- og miljømæssige effekter at hente, hvis det offentlige Danmark stiller systematiske miljøkrav ved det årlige indkøb på 140 milliarder kr.

6. Høring

Miljøministeriet har sendt meddelelsen om offentlige indkøb for et bedre miljø i ekstern høring den 4. august med frist den 20. august. Økonomi- og Erhvervsministeriet har sendt meddelelsen i høring den 21. juli med frist den 15. august.

Dansk Erhverv, DI, Bryggerforeningen, Statens og Kommunernes Indkøbs Service A/S, Danske Regioner, KL, 3F, Brancheforeningen for Sæbe, Parfume og Teknisk/kemiske artikler, Dansk Tekstil og Beklædning, Dansk Skovforening, Dansk Træforening, Dansk Transport og Logistisk, Danske Arkitektvirksomheder har afgivet høringssvar.

Dansk Erhverv støtter overordnet, at der i EU's medlemslande arbejdes med fælles målsætninger for offentlige grønne indkøb. Fastsættelsen af en målsætning på 50 % grønne indkøb i 2010 finder Dansk Erhverv dog problematisk, idet det giver for kort tid til en tilpasning. Dansk Erhverv mener derfor at de fælles EU kriterier for de offentlige grønne indkøb skal være vedtaget inden et konkret mål opstilles, og efterlyser en grundig høringsproces. Kriterierne bør udformes således at de offentlige indkøbere i højere grad direkte kan anvende

² 'Study on cost/benefits of Green Public Procurement in Europe', by Öko-Institut and ICLEI for EC, July 2007

de fælles kriterier, for derved at mindske virksomhedernes/leverandørernes omkostninger i forbindelse med offentlige indkøb markant. En sådan praksis kan medvirke til at små og mellemstore virksomheder gives forbedrede muligheder for at komme ind på markederne.

DI glæder sig over at Kommissionen tager de offentlige grønne indkøb op til revision. DI er bekymret for, at brug af miljøkriterier vil medføre yderligere administrative konsekvenser for virksomheder, herunder at brug af minimumsspecifikationer vil udelukke mange virksomheder. I stedet ønsker DI, at der lægges vægt på grønne tildelingskriterier. Desuden skal både nøglekriterier og de brede kriterier være målbare og konkrete.

Ydermere mener DI, at manglen på sanktionsmuligheder medfører, at overvågning af om medlemsstaterne anvender nøglekriterierne er en nødvendig bureaukratisering. Sluttelig mener DI, at et mål om 50 % af alle udbudsprocedurer inden udgangen af 2010 skal være i overensstemmelse med godkendte nøglekriterier for offentlige indkøb, er urealistisk højt.

Bryggeriforeningen vurderer at det bliver en yderst begrænset kreds af tilbudsgivere der får mulighed for at afgive bud, hvis Kommissionen oplæg gennemføres. Hvis offentlige indkøb skal baseres på miljøkriterier som for eksempel kriterier fra EU's miljømærke vil det reducere udbuddet og virke stik imod hensigten om åbne markeder på lige vilkår, da eksempelvis lokale produkter vil få fortrin på grund af mindre transport.

SKI (Statens og Kommunernes Indkøbs Service A/S) finder det positivt at der i meddelelsen fastsættes få og præcise fælles europæiske mål for offentlige grønne indkøb og finder, at det er et stærkt politisk signal fra Kommissionen, at grønne indkøb skal prioriteres højt i forbindelse med en bæredygtig industripolitik. SKI påpeger, at de fælles krav og kriterier vil lette leverandørernes administrative omkostninger, da de bliver mødt med mere enslydende miljøkriterier fra offentlige indkøbere, end det sker i dag. Ligeledes lettes opgaven med at formulere egne miljøkrav ved udbud for de offentlige indkøbere.

SKI ønsker at Kommissionen ved kriterieudviklingen gennemfører markedsanalyser, der giver et billede af hvor store markedsandele, der udelukkes med kriterierne. SKI påpeger problemet omkring at de foreslåede nøglekriterier ikke har været gennem en egentlig høringsproces. SKI anbefaler at denne høringsproces fremover kobles til fastsættelse af Blomstens kriterier, samt høringen heraf. SKI opfordrer Kommissionen til at regne på de miljømæssige effekter af et samlet europæisk markedstræk, da dette vil kunne motivere til flere grønne indkøb. SKI stiller spørgsmålstegn ved hvor stor gennemslagskraft udspillet vil få, idet der er tale om en meddelelse. SKI mener, at det vil være mest effektivt at udvælge færre produktgrupper som gøres obligatoriske.

Danske Regioner er enige i Kommissionens overordnede målsætning om at offentlige myndigheder kan være med til at forbedre miljøet gennem deres indkøb. Danske Regioner vil fortsætte sit arbejde inden for grønne indkøb for at medvirke til at nå målsætningerne.

Danske Regioner opfordrer Kommissionen til at fremlægge deres kriterieforslag inden for området 'Ydelser indenfor sundhedssektoren', og forbeholder sig ret til at komme med yderligere kommentarer når forslaget foreligger. Danske Regioner understreger, at 50% målsætningen for 2010 er urealistisk, da der kan være indgået kontrakter der løber længere end 2010. Hastigheden for implementeringen af målene bør revurderes, idet der er risiko for en overophedning af markedet med kraftige prisstigninger til følge. Danske Regioner mener, at det er vanskeligt at vurdere de økonomiske konsekvenser af meddelelsen, men fører udspillet til væsentligt forhøjede udgifter vil Danske Regioner rejse krav om kompensation.

KL er generelt positiv over for at lave fælles kriterier for grønne indkøb. Målsætningen om, at 50% af offentlige indkøb skal være grønne i 2010, mener de imidlertid, er urealistisk høj. Det gælder også tidshorisonten.

Hvis man ønsker at indføre grønne indkøb ser KL det som en fordel at have fælles standarder, da kommunerne så kan henvise til dem, og deraf lettes for opgaven med selv at definere minimumskrav. Ligeledes forbedres muligheden for sammenligninger på tværs af landene.

Fastsættelsen af fælles standarder medfører ikke i sig selv omkostninger for kommunerne, medmindre det bliver bindende for kommunerne at gennemføre grønne indkøb og/eller bindende at benytte lige netop de fælles standarder. I så fald skal det selvfølgelig vurderes, om minimumskravene vil koste kommunerne penge. Det er derfor vigtigt, at det sker ad frivillighedens vej. Det skal være op til kommuner selv, hvordan meget de vil vægte miljøhensyn, og niveauet for vægtningen og målsætningerne kan variere fra sektor til sektor.

3F bemærker, at det bør sikres at det ikke kun er de ansvarlige indkøbere der får den fornødne uddannelse, men også at de almindelige medarbejdere skal blive mere bevidste om hvilke krav der skal stilles når de skal gennemføre indkøb af materialer og produkter.

Brancheforeningen for Sæbe, Parfume og Teknisk/kemiske artikler, SPT stiller sig generelt positiv over for Kommissionens ønske om at fremme grønt indkøb i det offentlige, men anser ikke et fælles europæisk mål på 50% af indkøbet i 2010 som realistisk. Det skyldes primært tidsfristen. En fokusering alene på miljømærkekriterierne i de offentlige grønne indkøb er efter foreningens opfattelse for snævert i forhold til ønsket om at opnå en miljøgevinst. Det anbefales også at inddrage andre ordninger med tredjepartskontrol. Foreningen foreslår endvidere at der til de udviklede core-kriterier tilføjes en procentangivelse, der beskriver dette kriteries betydning i produktets livscyklus, hvilket giver indkøberne mulighed for at udvælge de væsentligste kriterier.

Dansk Tekstil og Beklædning hilser forslagene velkomne, idet pakken indeholder mange gode forslag, der vil medføre en øget anvendelse af EU-blomsten.

Dansk Skovforening hilser forslagene velkomne og understøtter at en ensretning mellem medlemslandene inden for bæredygtig produktion og forbrug er ønskelig. Skovforeningen bakker op om de specifikke målsætninger med særlig opbakning til at fastsætte en procedure for fastsættelse af de fælles kriterier. Høringsprocessen omkring kriterierne bør formaliseres, herunder for de 10 allerede udviklede kriteriesæt. Skovforeningen støtter princippet om at skelne mellem nøglekriterier og bredere tildelingskriterier, samt at starte med de ti foreslåede sektorer. Skovforeningen bemærker, at der er uklarhed om de *bindende* bestemmelser for offentlige grønne indkøb refererer til Handlingsplanen for bæredygtig produktion og forbrug og dennes tekst om 'Labelling directive' eller til meddelelsen om offentlige indkøb for et bedre miljø.

Dansk Træforening støtter grundlæggende ideen om harmonisering og udvikling af fælles kriterier for offentlige grønne indkøb, og at det virker fornuftigt at skelne mellem nøglekriterier og bredere kriterier. Foreningen støtter op om en formaliseret høringsproces og mener at procedurerne for dette er uklart beskrevet i meddelelsen. Foreningen ser gerne at fastsættelsen af fælles kriterier sker på en sådan måde at der skabes lige vilkår for forskellige råmaterialer. Endvidere påpeges at kriterierne skal harmonere med den danske indkøbsvejledning for træ. Dansk Træforening har ikke mulighed for at vurdere om målet på 50% er realistisk og forbeholder deres stilling på dette punkt.

Dansk Transport og Logistik, DTL finder det positivt, at der tages et samlet EU initiativ på dette område for at skabe bedre harmonisering af de forskellige krav, der stilles af offentlige myndigheder. DTL er imidlertid kritisk over for i hvilket omfang transport skal inkluderes i dette arbejde som det foreligger. DTL mener ikke det er hensigtsmæssigt, hvis markedet opdeles i offentlige indkøb med særlige supplerende miljøkrav og i anden transport hvor de almindelige generelle miljøkrav skal opfyldes. DTL bakker op om at kriterierne underlægges en bredere høringsproces.

Endvidere har Økonomi- og Erhvervsministeriet haft forslaget i høring i specialudvalget for Konkurrenceevne og vækst. Herfra er der indkommet tre høringssvar:

Danske Arkitektvirksomheder (Danske Ark) påpeger, at meddelelsen nævner, at det største enkelte indsatsområde er den offentlige bygningsmasse, men at der herudover ikke er givet eksempler på, hvordan bygningsmassen kan forbedres. Dette er uhensigtsmæssigt, idet Danske Ark oplyser, at 40% af det samlede energiforbrug stammer fra den eksisterende bygningsmasse, og at det offentlige andel er 10%. Danske Ark opfordrer derfor til at miljømæssige forbedringer på bygningsmassen opprioriteres, og at det offentlige bør have en CO2-strategi.

Rammenotatet om offentlige indkøb for et bedre miljø har været i høring i miljøspecialudvalget fra den 29. august til den 2. september og specialudvalget for konkurrenceevne og vækst fra den 2. september til den 3. september 2008. Der er indkommet følgende kommentarer:

DI støtter overordnet rammenotatets indstillinger om behovet for en ændring af forordningen således, at 50% målsætningen fastsættes til at gælde fra et senere tidspunkt end 2010.

Det er vigtigt for virksomhederne, at ordningen er så ubureaukratisk for det offentlige og virksomhederne som muligt, og at kravene i indkøbene bliver stillet entydigt i hele EU. DI støtter op om, at der udvikles fælles europæiske indkøbsvejledninger for indkøb inden for 10 produktgrupper, så længe dette har til formål at ensarte indkøbskravene imellem de forskellige EU lande. Med udviklingen af de ti indkøbsvejledninger ser

DI så gerne, at alle nationale og regionale indkøbsvejledninger bortfalder, til fordel for fælles europæiske retningslinjer.

Desuden mener DI, at det må være en selvfølge, at EU's kemikalielovgivning (REACH) inddrages i udviklingen af fælles europæiske indkøbsvejledninger.

Dansk Skovforening kan overordnet tilslutte sig den danske holdning. Dog er Skovforeningen usikker på, hvad den danske anbefaling om at koble udarbejdelsen af fremtidige kriterier til processen med udarbejdelse af kriterierne til blomsten. Tanken med revision af blomsten er at forenkle kriterierne, men samtidig stramme op, så kun de bedste 10% af produkterne kan opnå en mærkning med Blomsten, hvilket efter foreningens opfattelse ikke harmonerer med målet om at 50% af de offentlige indkøb skal være grønne i år 2010. Skovforeningen er bange for at man i et forenklet kriteriesystem for blomsten får svært ved at udvælge enkelte af kriterierne som nøglekriterier, uden at disse bliver for strenge i forhold til de forelagte intentioner for de grønne indkøb. Skovforeningen kan derfor ikke bakke op om, at høringsprocessen for kriterierne for grønne indkøb kobles for tæt sammen med den for blomsten. En vis koordinering vil dog være passende. Skovforeningen bakker op om, at der skal gennemføres en bred og formaliseret høring af kriterierne for grønne indkøb – inkl. kriterierne for de 10 produktgrupper, der allerede er udviklet kriterier for.

7. Forhandlingssituationen

Der er ikke indledt forhandlinger i rådsregi.

8. Dansk holdning

Regeringen hilser Kommissionens forslag velkommen. Regeringen er enig i behovet for at fremme indsatsen for offentlige grønne indkøb i EU.

- Danmark støtter at Kommissionen fastlægger fælles målsætninger for de offentlige grønne indkøb på baggrund af en benchmarkmetode. Den samtidige efterspørgsel fra EU markedet vil være et stærkt signal til producenter og leverandører om, at der ønskes en innovation af energi- og miljøeffektive produkter byggende på en livscyklustankegang. Danmark finder dog, at det foreslåede 50 % mål for offentlige grønne indkøb bør vurderes nærmere i forhold til resultatet af Kommissionens undersøgelse i syv udvalgte lande, der gennemføres i øjeblikket. Danmark finder samtidig at 2010 er en for kort frist for implementering af de nye kriterier, idet offentlige indkøbsaftaler ofte løber over 3-4 år. 2014 vil være et mere realistisk mål.
- Danmark støtter, at Kommissionen udarbejder fælles indkøbskriterier, som bygger på eksisterende standarder (f.eks Ecolabel, Ecodesign, Energimærkning) således at der er stringens og entydighed mellem GPP og eksisterende kriterieudviklinger på produktniveau.
- Danmark ønsker at der gennemføres en bred og formaliseret høring af kriterierne for grønne indkøb. Danmark anbefaler at udarbejdelsen af fremtidige produktkriterier kobles til processen med udarbejdelse af kriterierne i Blomsten, således at der ved nye blomstarkriterier fra start fastlægges, hvilke af disse der skal udvælges som nøglekriterier for de offentlige indkøb.
- Målene inden for certificeret el, byggeri og fødevarer kan volde problemer, da der er en række økonomiske, administrative og tekniske vanskeligheder forbundet med at efterleve nøglekriterierne. Forslag til miljøkriterierne for sundhedsartikler har Kommissionen ikke fremlagt endnu.
- Danmark kan ikke støtte kriterier for køb af el, som betyder at 50 % af el-indkøb skal være vedvarende energi. Det er Danmarks vurdering at det ikke øger den samlede anvendelse af VE i forhold til de mål, der er udstukket i Kommissionens klimapakke fra 2008. Det vurderes derfor at der ikke er nogen nævneværdig effekt. Såfremt kraft-varmeproduceret elektricitet medtages som grøn el, kan Danmark subsidiært tilslutte sig 50 % målsætningen.
- Danmark støtter øget videndeling og benchmark mellem landene. Der er behov for vejledning og hjælpemateriale til gennemførelse af grønne indkøb, og Danmark vil deltage aktivt i spredningen af de nye værktøjer.
- Danmark støtter, at Kommissionen fokuserer på at indkøb i den private sektor også skal være grønnere. Dette indsatsområde flugter med den danske styrkede indsats for grønne indkøb 2008-2009.
- Danmark finder, at Kommissionen bør tydeliggøre, hvorvidt indkøb under og/eller over EU's tærskelværdier er omfattet af målsætningen, samt hvilke af disse indkøb der omfattes af Kommissionens overvågning.
- Danmark støtter, at målsætningen er ikke-bindende.

9. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Der er oversendt grundnotat om sagen til Folketinget den 1. september 2008.